

Stand van zaken: projecten Investeringsplan Sociaal Domein, november 2020

INHOUDSHOUDSOPGAVE

BASIS OP ORDE	2
OVERGANG JEUGDWET-WMO	2
ONAFHANKELIJKE CLIËNTONDERSTEUNING	4
TASKFORCE JEUGD	6
VERBINDING ONDERWIJS-JEUGDHULP	8
VERBETEREN VAN DE TOEGANG	10
DOORONTWIKKELING SOCIAAL WIJKTEAM	10
VERBINDING MET MEDISCHE VERWIJZERS	12
PROFESSIONELE TEGENKRACHT	14
ZORGVERNIEUWING	15
REALISTISCHE TARIEVEN	15
KORTE EN INTENSIEVE ONDERSTEUNING BESCHIKKINGSVRIJ	17
PILOT WELZIJN OP RECEPT	17
PILOT WERKEN AAN MIJN TOEKOMST	18
PILOT FLITS	20
PILOT VERVANGENDE MANTELZORG AAN HUIS	21
AANPAK AANDACHTHUISHOUDENS	23
VERSTERING PEDAGOGISCHE BASIS	26
PILOT JUNIOR LIFE SKILLS OP SCHOOL	26
JONGERENWERK OP SCHOOL	27
BESTRIJDING EENZAAMHEID EN SOCIAAL ISOLEMENT	29

OVERGANG JEUGDWET-WMO

- In de periode mei 2019 t/m januari 2020 hebben we een evaluatie laten uitvoeren naar de overgang 'Jeugdwet-Wmo' om inzicht te krijgen in: het huidige verloop van de overgang, succesfactoren en knelpunten, en mogelijkheden om de succesfactoren te versterken en knelpunten op te lossen.
- Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek hebben we in 2020, samen met partners, een plan van aanpak opgesteld. Dit plan is in november 2020 aangeboden aan de commissie Sociale Leefomgeving (RIS-dossier: 2634754).
- Het doel: een jongere (en zijn/haar sociaal netwerk) ervaart weinig tot geen hinder van de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo wanneer hij/zij 18 jaar wordt. Ofwel: minder jongeren die na hun 18e jaar 'uitvallen' uit zorg.
- **Partners:** de Sociale Dienst Drechtsteden en de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ hebben een belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming van het plan van aanpak 'Overgang Jeugdwet-Wmo' en uiteraard de uitvoering. Via de SOJ ZHZ zullen ook zorgaanbieders betrokken worden in de uitvoering. Andere, adviserende partners, zijn de Adviesraad Wmo en Jeugd, het Jeugd Ervaringen Team (JET) en het Ouderplatform Zuid-Holland Zuid.
- **Financiën:** de begrote kosten bedragen € 200.000,- (indicatief). Het betreft incidentele kosten. Daarnaast zijn er mogelijk structurele kosten die voortkomen uit nieuw aanbod aan begeleidings- en woonvormen. Hierbij is het uitgangspunt dat deze kosten bekostigd worden uit de reguliere middelen voor jeugd(hulp), Wmo, of een combinatie van beide.

Wat houdt het project in?

De overgang van de Jeugdwet naar de Wmo is ingewikkeld en veroorzaakt voor een flink aantal jongeren serieuze problemen. Zo krijgen niet alle jongeren de juiste ondersteuning na hun 18e verjaardag, zijn er jongeren (en gezinnen) die mentaal en/of financieel in de problemen raken en zijn er zelfs jongeren die uit beeld raken bij zorgverleners. De moeizame overgang is een hardnekkig probleem en het oplossen ervan is complex.

Uit het onderzoek blijkt dat er drie centrale knelpunten zijn:

1. beleidsmatige, organisatorische en financiële verkokering van regie en ondersteuning bij de overgang;
2. onvoldoende oog voor de impact van de overgang op het sociaal netwerk;
3. tekort aan aanbod van passende woonruimte en woonvormen.

Om deze knelpunten aan te pakken hebben we in het plan van aanpak twee centrale oplossingsrichtingen uitgewerkt:

1. een doorgaande ondersteuningslijn;
2. passende huisvesting.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

In de eerste plaats beoogt het project binnen vijf jaar tot snellere en passendere zorg en ondersteuning te leiden. Dit doen we door de zorg vanuit de Jeugdwet en de Wmo beter op elkaar aan te sluiten. Zowel in praktische zin, door gezamenlijk inkopen van voorzieningen waardoor meer passende ondersteuning kan worden geboden, maar ook door te zorgen dat het toekomstplan van jongeren vroeger kan worden aangewend om een passende aansluiting te realiseren. Met betere aansluiting voorkomen we uitval van jongeren die wel zorg nodig hebben en voorkomen we dat zij in een latere fase in hun leven intensievere en duurdere zorg nodig zullen hebben.

Tot slot beoogt het project bureaucratie te verminderen door te werken met een vast toekomstplan dat door verschillende partijen, werkzaam vanuit verschillende wetten, kan worden gehanteerd. Hiermee voorkomen we onnodig dubbele gesprekken en bureaucratische handelingen.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Met het plan van aanpak streven we structurele veranderingen na, zowel in werkwijze (toekomstplan) als aanbod (nieuwe begeleidings- en woonvormen). Het uitgangspunt is dat dit nieuwe aanbod bekostigd wordt uit de reguliere middelen voor jeugd(hulp), Wmo, of een combinatie van beide. Op deze manier zorgen we ervoor dat hetgeen ontwikkeld wordt in de lijn geborgd wordt.

ONAFHANKELIJKE CLIËNTONDERSTEUNING

- Iedere gemeente is wettelijk verplicht, vanuit de Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo), onafhankelijke cliëntondersteuning aan te bieden: een (gratis) gemeentelijke voorziening die bestemd is voor iedereen die vragen heeft over levensdomeinen als zelfstandig leven, zorg en ondersteuning, participatie, wonen, onderwijs en werk en inkomen.
- Sinds 2019 is Dordrecht één van koplopergemeenten in cliëntondersteuning. In dit traject, dat loopt tot 1 januari 2022, worden gemeenten begeleid door Movisie, in samenwerking met de Koepel Adviesraden Sociaal Domein.
- In 2020 en 2021 scherpen we de visie op cliëntondersteuning aan. De focus ligt op dit moment vooral op 'jeugd', terwijl cliëntondersteuning voor iedereen (0-100) is. Met betrokken partijen kijken we naar de functie en taken van cliëntondersteuning. Dit leidt mogelijk tot verbreding en aanpassing van de huidige opdracht aan MEE Plus.
- **Partners:** MEE Plus is de formele aanbieder van onafhankelijke cliëntondersteuning in Dordrecht. Er is een kerngroep actief, bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de gemeente, MEE Plus, het Sociaal Wijkteam (Stichting de Sociale Basis), de Adviesraad Wmo & Jeugd Dordrecht en het Ouderplatform Zuid-Holland Zuid.

De belangrijkste taak van de kerngroep, onder leiding van de gemeente, is het door ontwikkelen en versterken van de cliëntondersteuning in Dordrecht. Dat betekent samenwerken, afstemmen en samen zicht houden op de uitvoering en voortgang van de activiteiten. Tevens dient de kerngroep als platform, om kennis en informatie uit te wisselen, signalen te delen en te leren van elkaar.

- **Financiën:** er zijn geen middelen uit het investeringsbudget ingezet voor onafhankelijke cliëntondersteuning.

Dordrecht heeft als deelnemer aan het koplopertraject een bedrag van €340.160 aan Rijksmiddelen ontvangen, voor 2019 en 2020. De subsidie aan MEE Plus voor de uitvoering van cliëntondersteuning betreft € 96.942 (in 2020). Er ligt een voorstel voor budgetoverheveling voor de niet-bestede middelen uit 2020, omdat door het vertrek van de ambtelijk projectleider en de Corona-crisis vertraging is ontstaan in de uitvoering van de activiteiten.

Het doel van onafhankelijke cliëntondersteuning

Het is voor inwoners niet altijd makkelijk om de route naar passende zorg en ondersteuning te vinden. Hiervoor is kennis nodig van het sociaal domein, de organisaties, etc. Inwoners zijn daarvoor afhankelijk van de professional die ze (toevallig) treffen. Dat kan (heel) goed gaan, maar niet altijd. Het is belangrijk dat informatie en advies, begeleiding of een andere (onafhankelijke) mening beschikbaar zijn. Met de inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning zorgen we ervoor dat inwoners sneller en passendere zorg of ondersteuning krijgen.

Cliëntondersteuning kent drie functies: het bieden van een luisterend oor, de wegwijsfunctie en de makelaars- en bemiddelingsfunctie.

Hoe draagt cliëntondersteuning bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

Het is hét doel van cliëntondersteuning om inwoners passender en sneller te helpen met onafhankelijke informatie en advies. Inwoners houden regie op hun eigen leven en de zorg en ondersteuning die zij daarbij nodig hebben.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Door een impuls te geven aan de verdere ontwikkeling van cliëntondersteuning:

1. zorgen we voor een sluitend aanbod aan cliëntondersteuning;
2. vergroten we de vindbaarheid en beschikbaarheid;
3. versterken we de kwaliteit en deskundigheid van cliëntondersteuning.

Ten slotte...

Bepalend voor het waarborgen van de onafhankelijkheid van cliëntondersteuning zijn de functie en taken van cliëntondersteuners. Cliëntondersteuners moeten onafhankelijk kunnen werken van de gemeente en van zorgaanbieders en in de positie zijn om in het belang en met vertrouwen van de inwoner te handelen.

Om een integrale toegang (Jeugdwet en Wmo) te realiseren worden per 1 januari 2021 Wmo-consulenten van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) (op afroep) toegevoegd aan de vraagverhelderingsfase in het Sociaal Wijkteam Centrum. Met het Sociaal Wijkteam en de SDD gaan we in gesprek om te bepalen of de onafhankelijkheid voldoende gewaarborgd is.

TASKFORCE JEUGD

- De taskforce Jeugd heeft op 30 oktober en 10 december 2019 haar bevindingen besproken met de commissie Sociale Leefomgeving. Hiermee is dit traject afgerond (RIS-dossier: 2483725).
- **Partners:** De aanbevelingen van de taskforce hebben betrekking op diverse partijen. In de eerste plaats de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ, Stichting Jeugdteams ZHZ, het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs en de gemeente. Daarnaast op andere verwijzers, Jong JGZ, zorgaanbieders.
- **Financiën:** € 28.774.

Wat houdt het project in?

In 2019 is een taskforce met landelijke experts aan de slag gegaan met de volgende vragen van het college en de gemeenteraad:

- a. Het % doorverwijzingen naar specialistische zorg vanuit 'de toegang' is hoog. Zijn we te ruimhartig in de toegang? Is dit wel volgens wat we hadden bedacht? Hoe kan verbetering optreden in het proces van afschalen en opschalen van jeugdhulp?
- b. Is er te veel overhead in ons jeugdstelsel? Zo ja, (hoe) kunnen we hier een verschil maken?
- c. Hoe kan de samenwerking met (passend) onderwijs verbeteren? Lopen geldstromen naar bewoners met vragen nu logisch en zoals bedoeld? Zijn er voldoende duidelijke afspraken tussen jeugdhulp en Passend Onderwijs? Wordt er integraal gekeken naar een hulpvraag?
- d. Wat kunnen we verbeteren in de organisatie van het jeugdhulpstelsel, in het bijzonder t.a.v. driehoek gemeente, Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en Stichting Jeugdteams ZHZ? Wie heeft welke taak, wordt die ook op die wijze uitgevoerd en gebeurt dit adequaat?

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

Met de conclusies en aanbevelingen van de taskforce willen we de afspraken over bovengenoemde thema's optimaliseren, waarmee we bijdragen aan snellere, passendere en betaalbare zorg. De conclusies en aanbevelingen luiden, per vraag (a t/m d), als volgt:

- a. Te ruimhartig in de toegang: dat blijkt niet uit de data. Het aandeel verwijzingen van Stichting Jeugdteams ZHZ naar specialistische jeugdhulp is in drie jaar tijd gehalveerd. Aandacht moet uitgaan naar medische verwijzroute en Gecertificeerde Instellingen (GI's). Verbeteropties zijn:
 - investeren in samenwerking met huisartsen en GI's;
 - verdere rolinvulling van casus-/procesregisseur van Stichting Jeugdteams ZHZ en aanbieder bij doorverwijzing om te kunnen sturen op het resultaat van de ingezette hulp;
 - voortbouwen op de ingezette pilots om toeleiding te versnellen. Pilots structureel evalueren;
 - afstemming en gegevensdeling op snijvlakken van jeugdhulp met de jeugdgezondheidszorg, Passend Onderwijs en Wmo verbeteren.

- b. Dit blijkt niet uit de data m.b.t. jeugdhulpgebruik Dordrecht. Wellicht zijn op onderdelen verbeterpunten te identificeren, er is niet naar individuele aanbieders gekeken. De taskforce is niet de aangewezen partij om dit nader te onderzoeken.
- c. In de praktijk worden grote stappen voorwaarts gezet: partijen zien meerwaarde in samenwerking, zijn bewust van hun gezamenlijke opdracht en komen met samenwerkingsvoorstellen om processen beter aan elkaar te verbinden. Of de geldstromen logisch en als bedoeld lopen (wordt ondersteuning uit het juiste potje betaald) is niet door de taskforce vastgesteld. Dit is niet door partijen aangekaart als knelpunt. Verbeteropties zijn:
- vertaling van gezamenlijke visie naar werkprocessen;
 - nader onderzoek mandaat indicatiebevoegdheid in school in het kader van integraal arrangeren;
 - effectevaluatie van de nu gestarte werkwijze van integraal arrangeren;
 - inrichten lokaal loket voor VO;
 - vroegtijdig signaleren vraagt om betere samenwerking tussen consultatiebureau, kinderopvang, PO, VO en MBO;
 - samenwerkingsverband betrekken bij de inkoop jeugdhulp;
 - specialistische kennis naar voren halen en plek geven in integraal arrangeren.
- d. De organisatie van het jeugdhulpstelsel kan op zich functioneel zijn, maar helpt niet. Er is verbetering gewenst in de rolgeving van partijen binnen het stelsel. Dit geldt voor de invulling van het opdrachtgeverschap door de gemeente en het opdrachtnemerschap door Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en Stichting Jeugdteams ZHZ.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

De aanbevelingen worden geborgd in afspraken in aanstaande en lopende trajecten en overeenkomsten. Denk hierbij aan de pilot 'Veilig Opgroeien is Teamwerk' (verbinding GI's), het traject 'Optimalisering verbinding huisartsen', de doorontwikkeling van het integraal arrangeren (ook 0-4 jaar) en de aanpak 'Overgang Jeugdwet-Wmo'.

VERBINDING ONDERWIJS – JEUGDHULP

- Om de afstemming en aansluiting tussen onderwijs en zorg te verbeteren, is de werkwijze 'Integraal arrangeren 4-18 jaar' gestart. Door één werkproces en een integraal loket te realiseren wordt er passende onderwijsondersteuning en/of zorgondersteuning geregeld, in samenwerking tussen verschillende partijen.

Sinds 1 november 2019 vindt er op wijkniveau voor het primair onderwijs iedere week een integraal overleg (het loket) plaats. Voor het voortgezet onderwijs, op gemeentelijk niveau, per 1 september 2020.

- Op dit moment (najaar 2020) verkennen we hoe de werkwijze integraal arrangeren ook voor kinderen in de leeftijd 0-4 jaar kan worden vormgegeven. In het verlengde hiervan wordt verkend hoe we invulling kunnen geven aan een integrale preventieve aanpak op wijkniveau. Denk hierbij aan het organiseren en uitvoeren van preventief groepsaanbod, gericht op leerlingen in het basisonderwijs.
- In het Speciaal (Basis) Onderwijs (SO/SBO), Praktijkonderwijs (PRO) en Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) werd al een koppeling zorg en onderwijs gemaakt en vindt integraal arrangeren op school plaats. Wel zijn in regionaal verband (Zuid-Holland Zuid) inmiddels afspraken gemaakt over de inkoop van Jeugdhulp op School middels een apart perceel. Jeugdhulp op deze scholen wordt voortaan ingezet middels groepsbeschikkingen aan gecontracteerde aanbieders. Elke gemeente beschikt over een poortwachter (jeugdprofessional) om de inzet en volume van jeugdhulp te beoordelen.
- Op Zuid-Holland Zuid niveau wordt momenteel een vervolgaanpak thuiszitters voorbereid, met als doelstelling om in 2023 voor iedere thuiszitter binnen drie maanden een passend onderwijs- dan wel zorgaanbod te hebben gevonden. Dit is een vervolg op het thuiszitterspact 2018 t/m 2020. We werken uit hoe deze regionale vervolgaanpak thuiszitters het beste kan aansluiten op de lokale werkwijze integraal arrangeren.
- **Partners:** vanaf de beginfase zijn het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs en het Sociaal Wijkteam (De Sociale Basis/Stichting Jeugdteams) betrokken vanuit een gedeelde visie en de uitvoering. Inmiddels zijn ook de jeugdgezondheidszorg en (een vertegenwoordiging van) de kinderopvang betrokken, zowel op bestuurlijk als uitvoerend niveau.

Bovengenoemde partners en de gemeente Dordrecht vormen per november 2020 de stuurgroep Preventie & Zorg. Preventie & Zorg is één van de lijnen uit de Onderwijsvisie 2020-2030. De stuurgroep stuurt op de doelstellingen en resultaten en geeft kaders mee aan werkgroepen, die bestaan uit een vertegenwoordiging van de partners.

- **Financiën:** de inzet van de jeugdprofessional in het integraal loket in het PO-VO wordt structureel bekostigd uit de lokale impuls jeugd. De inzet van de jeugdprofessional in het MBO wordt voor de periode 2019-2021 deels betaald uit het sociaal investeringsbudget: € 167.905. Het overige deel (€ 65.021) wordt betaald uit voortijdig schoolverlaten middelen.

Integraal arrangeren

Het consultatiebureau, de kinderopvang en het onderwijs hebben een belangrijke signaleringsfunctie om snel de juiste, passende zorg en ondersteuning te kunnen bieden, samen met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs en het Sociaal Wijkteam.

De basisondersteuning in de scholen vormt het startpunt voor passend onderwijs. Op het moment dat extra ondersteuning aan leerlingen nodig is, kan het samenwerkingsverband middelen verstrekken aan scholen. Scholen kunnen aanvragen indienen voor:

- individuele arrangementen (extra ondersteuning van individuele leerlingen);
- groepsarrangementen (extra ondersteuning van meerdere leerlingen met een min of meer vergelijkbare ondersteuningsbehoefte, bijvoorbeeld faalangst);
- schoolarrangementen (om het niveau van de school omhoog te brengen).

Het loket met orthopedagogen van het samenwerkingsverband kent de aanvragen toe. Het integraal loket is aanvullend en kan, ter voorbereiding, helpen bij het opstellen van een integraal plan, bij het toetsen van het integraal plan of advies geven. Deelnemers aan het integraal loket zijn: een jeugdprofessional, orthopedagoog, begeleider passend onderwijs, intern begeleider/zorgcoördinator op school, OK-coach én ouders.

Hoe draagt integraal arrangeren bij aan snellere, passendere en betaalbaardere zorg in Dordrecht?

Door het integraal loket worden werkprocessen geïntegreerd en vindt er snellere afstemming plaats tussen de verschillende disciplines. Dit leidt tot snellere en passendere onderwijs- en/of zorgarrangementen. Bijkomend voordeel voor ouders is dat zij minder vaak hun verhaal hoeven te vertellen aan professionals; ook voor de professionals zelf zal dit tijdsinstaat opleveren (vermindering bureaucratie). Bovendien ontstaat gemeenschappelijk taalgebruik, inzicht in elkaars expertise en relevante wetgeving en erkenning van ieders rol.

Door de integrale samenwerking tussen partijen (die zich richten op kinderen van 0–18 jaar) te verbeteren, kan er versneld worden opgeschaald bij ernstige problematiek. Ook verwachten we dat de vroegsignalering door deze werkwijze verbetert. Als kinderen goed op hun plek zitten op de kinderopvang en/of school en daar de juiste hulp en ondersteuning krijgen, dan zal er op langere termijn minder een beroep worden gedaan op (specialistische) jeugdhulp. De totale kosten van de jeugdhulp zullen daardoor minder sterk stijgen.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Door de investering versnellen wij de totstandkoming van een integrale werkwijze en samenwerking in de keten van onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp in Dordrecht. We evalueren in 2021 met partijen de nu gestarte werkwijze van integraal arrangeren.

Ten slotte...

In 2020 heeft er een landelijke evaluatie van passend onderwijs plaatsgevonden. Op basis van deze evaluatie heeft de minister van OCW op 4 november 2020 de Tweede Kamer de brief "een verbeteraanpak passend onderwijs en route naar inclusiever onderwijs" toegestuurd met daarin 25 voorstellen. In de komende periode verkennen we in hoeverre deze maatregelen van invloed zijn op de doelstellingen/resultaten voor integraal arrangeren.

VERBETEREN VAN DE TOEGANG

DOORONTWIKKELING SOCIAAL WIJKTEAM

- De doorontwikkeling van het Sociaal Wijkteam is een (meerjarige) ontwikkelopgave langs twee lijnen:
 1. Het realiseren van een scherpere taakafbakening in de opdracht aan het Sociaal Wijkteam en een slagvaardige organisatievorm.
 2. Het formuleren van een professionele standaard voor de toegang tot (Jeugd/Wmo)hulp en sturen op de uitvoering daarvan (waaronder kwalitatief goede overbruggingszorg).
- In het 3e kwartaal van 2020 is het nieuwe, inhoudelijke kader Sociaal Wijkteam voor de periode 2021 t/m 2023 door de Dordtse gemeenteraad vastgesteld (RIS-dossier: 2582671).
- Per 2021 staat er een nieuwe organisatievorm: twee gelijkwaardige partijen, waarvan één partij penvoerder is en de verantwoording heeft voor één opdracht.
- Per 1 januari 2021 start er een pilot bij het Sociaal Wijkteam Centrum, waarbij Wmo-consulenten van de Sociale Dienst Drechtsteden (op afroep) aansluiten de vraagverhelderingsfase in het Sociaal Wijkteam. Hiermee wordt een integrale toegang (Jeugdwet en Wmo) gerealiseerd.
- **Partners:** Stichting De Sociale Basis (voorheen MEE-Vivenz) is penvoerder en aanspreekpunt voor de opdracht en is met Stichting Jeugdteams ZHZ gezamenlijk verantwoordelijk voor de realisatie van de opdracht (per 2021).
- **Financiën:** € 707.000 voor 2020 en 2021 aan MEE/Vivenz (de sociale basis) en Stichting Jeugdteams ZHZ (€ 353.500,- per jaar).

Een scherpere taakafbakening en een slagvaardige organisatievorm

In de afgelopen jaren hebben we stap voor stap toegewerkt richting één integrale organisatie voor het Sociaal Wijkteam met als doel:

1. meer aan te sluiten bij de 0-100 visie;
2. efficiënter en slagvaardiger kunnen werken;
3. minder bureaucratie.

Voor de langere termijn hangt de organisatievorm van het Sociaal Wijkteam nauw samen met de toekomstige organisatie van de jeugdhulp in de regio, waarin het opdrachtgeverschap (op nader te bepalen onderdelen) over zal gaan naar de lokale gemeenten.

Naast de nieuwe organisatiestructuur is ook het inhoudelijke kader van het Sociaal Wijkteam voor de periode 2021 t/m 2023 vernieuwd. Dit kader beschrijft de visie op en taken / corebusiness van het Sociaal Wijkteam en de bijdrage die zij levert aan diverse Dordtse opgaven. Het stelt daarnaast randvoorwaarden aan o.a. de inhoudelijke en organisatorische doorontwikkeling van het Sociaal Wijkteam, de bedrijfsvoering en afspraken over maatschappelijke effecten en doelstellingen.

Op basis van het inhoudelijk kader en de gekozen organisatiestructuur verlenen we per 2021 een meerjarige subsidie van drie jaar aan Stichting De Sociale Basis en Stichting Jeugdteams ZHZ en hun professionals, omdat we de kwaliteit van de geboden ondersteuning zien en ruimte bieden voor innovatie. Wij evalueren gedurende deze periode of deze vorm aan de wensen voldoet. Daarnaast werken we aan een nieuwe set indicatoren voor verantwoording en sturingsinformatie, onder begeleiding van het Onderzoekcentrum Drechtsteden. Hierbij staat lage administratieve druk voor het Sociaal Wijkteam hoog in het vaandel.

Een professionele standaard voor de toegang

Het Sociaal Wijkteam werkt met een centrale toegang voor de Dordtse inwoners van 0-100. Enkelvoudige en/of relatief eenvoudige problematiek wordt snel opgepakt, (kort) gescreend, en/of doorverwezen naar het lokale preventieve voorveld (o.a. buurt- en jongerenwerk en informele zorg), terwijl complexe en/of multiprobleem vraagstukken intern worden doorgezet voor vraagverheldering.

Door het toevoegen van Wmo-consulenten (op afroep) aan de vraagverhelderingsfase in het Sociaal Wijkteam Centrum kan, bij meervoudige gezinsproblematiek, een meer integraal besluit genomen worden over de benodigde (specialistische) ondersteuning en/of jeugdhulp en/of algemene voorzieningen in het voorveld. Deze werkwijze zullen we, bij succes, in het 3^e kwartaal van 2021 uitrollen in alle wijkteams.

Hoe draagt de doorontwikkeling van het Sociaal Wijkteam bij aan snellere, passender en betaalbare zorg in Dordrecht?

De focus op de kerntaken in de opdracht aan het Sociaal Wijkteam en de bijdrage die zij levert aan de diverse opgaven, zorgt voor efficiënter en slagvaardiger kunnen werken. Dit draagt bij aan de realisatie van passende, snelle en betaalbare zorg en ondersteuning voor onze inwoners.

Het realiseren van een integrale toegang (Jeugd en Wmo) is belangrijk omdat het:

1. direct invloed heeft op hoe onze inwoners worden geholpen, snel en passend;
2. van invloed is op de soort hulp die wordt ingezet; en daardoor
3. van invloed is op de uiteindelijke kosten van (specialistische) hulp die wordt ingezet.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Het betreft een grote ontwikkelopgave. We zetten tijdelijk extra middelen in op de realisatie van de integrale klantroute, waarmee de kwaliteit en effectiviteit van de ondersteuning van het Sociaal Wijkteam aan onze inwoners wordt verbeterd. In Q2 van 2021 wordt een onderzoek naar de integrale klantroute afgerond. Hierdoor krijgen we meer inzicht in de effecten van de investeringen.

VERBINDING MET MEDISCHE VERWIJZERS

- De juiste zorg op de juiste plek. Daar draait het in deze aanpak om. Op dit moment zien we nog te vaak dat door een gebrek aan goede samenwerking tussen het medisch en sociaal domein het langer dan noodzakelijk duurt voordat iemand de juiste zorg ontvangt.
- Het project bestaat uit 4 projecten:
 1. praktijkondersteuner (POH-er) Jeugd;
 2. pilot De Staart;
 3. meerjarig onderzoek naar leefstijl- en leefomgevingsinterventies (ZonMW);
 4. gedeeld jaarplan samenwerking.
- **Partners:** ZorgGroep West-Alblasserwaard (ZGWA, huisartsenzorggroep), huisartsenpraktijken, inwoners, Dordt sportcoaches, keten schuldhulpverlening, GGD ZHZ en Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR).
- **Financiën:** nader te onderzoeken. Binnen het investeringsbudget sociaal domein is € 300.000 begroot.

Wat houdt het project in?

De verbinding tussen medische verwijzers en het sociaal domein verloopt nog te vaak stroef. Langs meerdere lijnen willen we tot een goede samenwerking komen tussen medische verwijzers en professionals in het sociaal domein:

1. Om de samenwerking voor jeugdigen te verbeteren zetten we in op POH-Jeugd medewerkers in de huisartsenpraktijk. Door deze professionals te koppelen aan de huisartsenpraktijk willen we enerzijds huisartsen ontzorgen en anderzijds onze inwoners sneller de juiste hulp bieden. Het vergemakkelijkt de afstemming tussen huisartsen en het Sociaal Wijkteam.
2. In de pilot in de wijk Staart wordt momenteel de koppeling tussen het medisch domein en de sociaal makelaar, sportcoaches en (later) het project 'Welzijn op Recept' vormgegeven en uitgetest. Eind 2022 moet dit leiden tot een model voor samenwerking met huisartsen dat voor alle wijken uitgevoerd kan worden. Ook ontwikkelen we een dashboard medische zorg-sociaal domein waarin data worden opgenomen over alle verschillende projecten waarin wordt samengewerkt. Op deze manier krijgen we meer inzicht in wat wel en wat niet werkt.
3. Met huisartsen hebben we de gezamenlijke ambitie om de gezondheid van (kwetsbare) inwoners te verbeteren. Zorgverzekeraars vinden het daarnaast belangrijk om de zorgkosten per hoofd van de bevolking te verlagen. Om gezamenlijk tot meer focus en betere besluitvorming te komen, is inzicht in gezondheidsdata en effecten van interventies van groot belang. In samenwerking met de EUR dienen we een onderzoeksubsidieaanvraag in bij ZonMW (deadline januari 2021). Het vierjarige onderzoek is gericht op de inzet van nieuwe technologie en e-Health bij inwoners met een lage sociaal-economische status.
4. Er lopen verschillende projecten in de stad waarbij huisartsen gevraagd wordt om mee te werken. Vaak zijn dit projecten binnen één wijk, maar wel met de intentie om deze uit te rollen over heel Dordrecht. Ook de ZGWA heeft projecten waarbij zij graag samenwerken

met de gemeente Dordrecht. Om dit in goede banen te leiden werken we een gezamenlijk meerjarenplan.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

De projecten dragen op verschillende manieren bij de ambitie:

1. Door het project POH Jeugd wordt voorkomen dat relatief 'lichte' zorgvragen naar de specialistische zorg worden doorverwezen. In plaats daarvan worden deze vragen binnen de huisartsenpraktijk of het Sociaal Wijkteam opgepakt. Ook biedt deze aanpak de mogelijkheid om een doorverwijzing zorgvuldiger voor te bereiden waardoor direct passend kan worden doorverwezen.
2. In de pilot in de wijk Staart wordt momenteel de koppeling tussen het medisch domein en de sociaal makelaar, Dordt sportcoaches en (later) het project 'Welzijn op Recept' vormgegeven en uitgetest. Door eerder te signaleren en ieders deskundigheid op het juiste moment in te zetten, is de verwachting dat problematiek minder snel oploopt/vermindert en de inzet van Wmo-maatwerk afneemt.
3. Door het verzamelen en delen van data, binnen de kaders van de privacywetgeving, krijgen we beter inzicht op wat werkt binnen de wijken op het gebied van welzijn, preventie en gezondheid en hoe dit elkaar kan versterken. Gerichtere inzet (per wijk) is hierdoor mogelijk, wat leidt tot snellere, passendere en (uiteindelijk) betaalbare zorg.
4. Een gezamenlijke samenwerkingsagenda maakt het mogelijk om beter te faseren op welke punten samenwerking gevraagd wordt van huisartsen door de gemeente en andersom. Projecten kunnen elkaar hierdoor versterken, wat de ondersteuning en zorg aan onze inwoners ten goede komt.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Door samen te werken met de ZorgGroep West-Alblasserwaard en niet slechts met individuele huisartsen, worden de randvoorwaarden in de werkwijze van de huisartsenpraktijken goed geborgd. Zo kunnen we afspraken maken over data-uitwisseling om inzicht te krijgen in wat goed werkt en wat minder goed werkt. Hierdoor is ook (mede) investering vanuit de zorgverzekeraar makkelijker.

PROFESSIONELE TEGENKRACHT

- Professionele tegenkracht betekent voor ons twee dingen:

1. Goed opdrachtgeverschap.

We moeten vanuit de gemeente ons opdrachtgeverschap goed op orde hebben richting de partijen waarmee we zaken doen in het sociaal domein. We verstrekken heldere opdrachten en onderhouden goede relaties met partijen.

2. Eigen inhoudelijke kennis op niveau.

Meer dan voorheen moeten we zélf ook inhoudelijke kennis van zaken hebben, om ook op inhoud een gesprek "op niveau" te hebben met partijen in het sociaal domein.

- **Partners:** een belangrijk deel van de benodigde professionele tegenkracht zit bij onze verbonden partijen: de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en de Sociale Dienst Drechtsteden.
- **Financiën:** financiering vanuit organisatiebudgetten.

Hoe draagt het bieden van professionele tegenkracht bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

We helpen onze partners (de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en Sociale Dienst Drechtsteden) waar mogelijk door expertise te leveren en mee te denken, bijvoorbeeld over het nieuwe inkoopkader jeugdhulp (zie pag. 15). Maar ook lokaal hebben we geïnvesteerd door een medewerker in dienst te nemen met een stevige achtergrond in de jeugdzorg. We merken dat we door de nu aanwezige expertisen in onze eigen ambtelijke organisatie een veel steviger gesprekspartner kunnen zijn, bijvoorbeeld in de situatie rondom het sluiten van de Hoenderloo Groep en de pilot 'FLITS' (zie pag. 20). Wij merken ook verschil nu we voor onze inzet richting huisartsen iemand hebben aangetrokken die uit deze wereld afkomstig is. Waar huisartsen eerder afhoudend zijn geweest, óók omdat het in hun cultuur moeilijk is om zaken te doen met iemand die niet afkomstig is uit het medisch domein, beginnen de projecten waarin we samenwerken met huisartsen (medische verwijsroute, verbinding huisartsen-sociaal domein, leefstijl en gezondheid) nu los te komen.

ZORGVERNIEUWING

REALISTISCHE TARIEVEN

- In de zomer van 2020 is gestart met het bepalen van de inkoopstrategie voor de jeugdhulp in de regio Zuid-Holland Zuid voor de periode 2022 en verder.
- Het nieuwe inkoopkader 'Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid 2022 en verder' wordt in december 2020 door het Algemeen Bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ vastgesteld, nadat de zienswijzen van de gemeenteraden in Zuid-Holland Zuid zijn verwerkt.
- In 2021 zal een aanbesteding plaatsvinden. De nieuwe afspraken met zorgaanbieders gaan per 1 januari 2022 in.
- **Partners:** de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ stelt de nieuwe inkoopstrategie op, samen met lokale gemeenten en met input van belangrijke stakeholders, zoals zorgaanbieders, doorverwijzers en cliëntvertegenwoordigers.
- **Financiën:** reguliere begroting voor jeugdhulp.

Wat houdt het project in?

In 2021 worden alle Jeugdhulp producten en tarieven opnieuw bekeken. Per product worden opnieuw faire (eerlijke) tarieven vastgesteld. Dit gaat in zeven vaststellingsstappen:

1. product en éénduidig productomschrijving;
2. functiemix per product (hoeveel inspanning wordt er per type zorgverlener geleverd);
3. verloning per type zorgverlener (Cao-schalen en functiejaren);
4. directe extra kosten (reistijd, administratieve verwerking, etc.);
5. indirecte extra kosten (opleiding, vakantie, overhead, etc.);
6. reële marge (benodigd voor ontwikkeling, investeringen, weerstandsvermogen, etc.);
7. een jaarlijkse prijsindexatie op deze tarieven (OVA-index).

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbaardere zorg in Dordrecht?

Bovenstaande stappen worden uitgevoerd in samenwerking met een gespecialiseerd adviesbureau, besproken met de aanbieders in de regio ZHZ en vergeleken met andere regio's in Nederland. Hiermee voldoen we aan de zorgvuldigheidsplicht die de Rechtbank afgelopen jaren heeft opgelegd aan gemeenten voor het vaststellen van faire tarieven.

Een andere structurele maatregel vanuit de nieuwe inkoopstrategie is het aanbrengen van onderscheid tussen zware, complexe jeugdhulp en lichtere vormen van jeugdhulp. Dit geeft gemeenten de mogelijkheid om aan deze verrichtingen ook een gedifferentieerde prijs te verbinden. (Grote) aanbieders van zwaardere zorg krijgen daardoor een beter dekkende vergoeding en (kleine) aanbieders van lichtere zorg ontvangen een lagere passende vergoeding. Hierdoor worden tekorten bij systeemaanbieders vermeden en tegelijkertijd hoge marges en overwinsten bij kleinere aanbieders voorkomen.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Deze maatregel betreft geen investering vanuit het investeringsbudget Zorgzame Stad. Het gaat om een reguliere periodieke herziening van de inkoopafspraken jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid. Uiteraard zijn hier de wensen van gemeenten (inclusief het Dordtse college over meer realistische tarieven) in meegenomen.

KORTE EN INTENSIEVE ONDERSTEUNING BESCHIKKINGSVRIJ

PILOT 'WELZIJN OP RECEPT'

- 'Welzijn op Recept' is een aanpak waar al vele voorbeelden van zijn in Nederland. Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. In plaats van medicijnen of specialistische zorg voor te schrijven, verwijst de huisarts deze patiënten door naar een sociaal makelaar. De sociaal makelaar kent het lokale netwerk en maakt een persoonlijke match voor met activiteiten, organisaties en mensen in de wijk die passen bij de interesses van 'de patiënt'.
- In Dordrecht bevindt de pilot 'Welzijn op Recept' zich in de voorbereidingsfase. De planning is dat ContourdeTwern, als uitvoerder, per 2021 start.
- Huisartsen spelen een belangrijke rol in de aanpak. Het opbouwen van een netwerk en het maken van samenwerkingsafspraken heeft tijd nodig. Aangezien op dit moment geïnvesteerd wordt in de toegang via huisartsen (en het sociaal wijkteam) is het nu een goed moment om 'licht' aanbod waar naar verwezen kan worden te organiseren/ontsluiten.
- **Partners:** ContourdeTwern, huisartsen, POH-ers, Aafje, Protestantse Zorggroep Crabbehoff (PZC), de Sociale Dienst Drechtsteden en Buurtwerk. Voor de toekomst zetten we in op het aansluiten van zorgverzekeraar.
- **Financiën:** de totale investering bedraagt maximaal € 580.000,-- voor een periode van twee jaar. Een deel hiervan (ca. € 25.000,-) is een eenmalige investering om het project op te zetten. We verwachten met de aanpak 960 deelnemers te bereiken.

Wat houdt het project in?

Klachten als vermoeidheid, pijn in de nek, maar ook stress, angst en somberheid hebben lang niet altijd een medische oorzaak. Vaak spelen onderliggende sociaal maatschappelijke problemen een rol, zoals overlijden van een partner, verlies van werk, eenzaamheid etc. Bij Welzijn op Recept bespreken een patiënt en huisarts (zorgverlener) het psychosociale probleem en mogelijke oplossingen in de vorm van welzijnsinterventies (activiteiten oppakken, creatief bezig zijn, bewegen enz.). Als de patiënt geïnteresseerd is, geeft de zorgverlener een welzijnsrecept en een brochure over de welzijnsarrangementen mee. De zorgverlener kan de patiënt aanmelden bij een sociaal makelaar, zodat deze contact kan opnemen met de patiënt om een afspraak te plannen. Het welbevinden van de patiënt neemt toe, wat ook een positief effect heeft op de fysieke klachten.

In Dordrecht zijn op 1 juli 2019 drie sociaal makelaars gestart, in de gebieden Oost, West en Centrum. De sociaal makelaars verbinden het formele ondersteuningsaanbod met het informele aanbod en het eigen netwerk van mensen. Ze kijken naar wat wel mogelijk is, samen met de 'patiënt', en wat die nodig heeft om te stabiliseren.

De sociaal makelaars werken tot nu toe vooral samen met het Sociaal Wijkteam. Na een opstartperiode weet het wijkteam de sociaal makelaars steeds beter te vinden. Met Welzijn op Recept zou een vergelijkbare werkwijze uitgebreid worden naar huisartsen.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbaardere zorg in Dordrecht?

Dit project levert een bijdrage aan de doelstelling sneller, passender en betaalbaarder geholpen worden.

- Er zijn geen wachtlijsten of procedures waardoor snel gestart kan worden. Er kan in een vroeg stadium hulp worden geboden waardoor verergering van psychosociale problemen geremd of zelfs voorkomen kan worden.
- Er wordt een persoonlijke match gemaakt op basis van daadwerkelijke behoeften.
- Door toename van het welbevinden neemt het aantal huisartsconsulten, zorg- en Wmo-gebruik af.
- Bureaucratie neemt af: geen (her)indicatiestelling, geen beschikking, alleen een doorverwijzing van de huisarts naar de sociaal makelaar.
- De insteek is dat deelnemers ook iets terug doen voor het project, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

'Welzijn op recept' levert niet alleen voor ons (de gemeente) besparingen op, maar ook voor de zorgverzekeraar, woningbouwcorporaties en Sociale Dienst Drechtsteden. Door partijen te laten zien dat de aanpak financieel rendeert, hopen we structurele financieringsafspraken te kunnen realiseren. Hoe dit er precies uit komt te zien, moet nog worden uitgewerkt. Een gezamenlijk investeringsfonds (social impact bond) is één van de mogelijkheden.

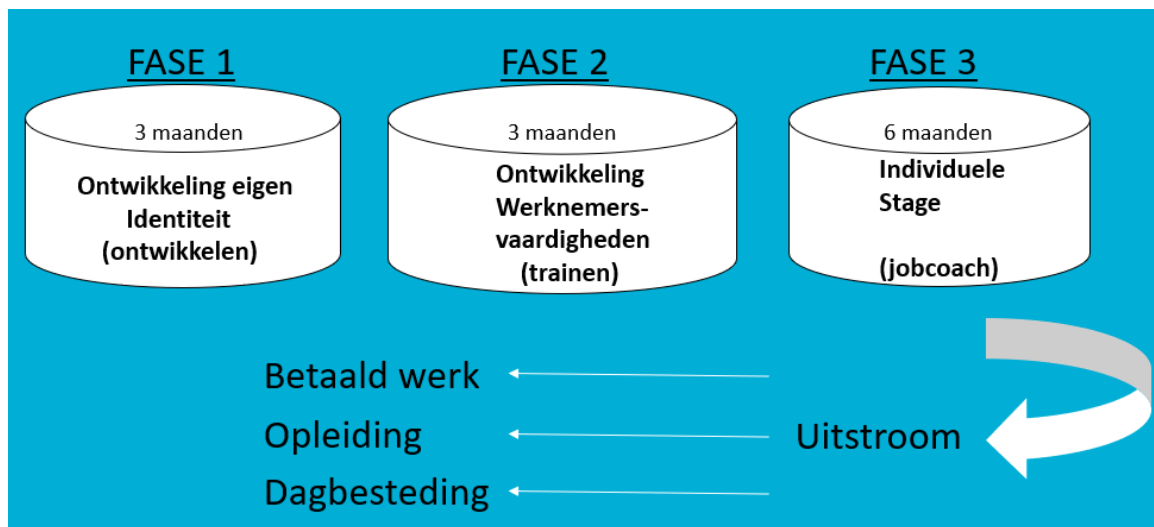
PILOT 'WERKEN AAN MIJN TOEKOMST'

- 'Werken aan mijn toekomst' is een initiatief van zorgaanbieder SHerenloo, die onder andere dagbesteding aanbiedt voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. De geplande startdatum is 1 januari 2021, mits dit mogelijk is in verband met COVID-19 maatregelen.
- 'Werken aan mijn toekomst' is een intensievere aanpak om jongeren met een licht verstandelijke beperking te begeleiden naar een baan.
- Acht jongeren zullen deelnemen aan een eigen traject van één jaar, met afgifte van een baangarantie (onder voorwaarden). De slagingskans is ca. 70%.
- **Partners:** SHerenloo, Sociale Dienst Drechtsteden en het bedrijfsleven.
- **Financiën:** de kosten voor de pilot bedragen € 142.452 voor acht deelnemers.

Wat houdt het project in?

De jongeren worden in een jaar tijd begeleid om na te denken over 'wat kan ik en wat wil ik?'. Van daaruit worden stages georganiseerd bij echte bedrijven om werkervaring op te doen. Tot slot wordt een werkplek gezocht die past bij de talenten van de jongeren en worden afspraken gemaakt met de werkgever.

Het project bestaat uit drie fasen:

Tijdens het project wordt intensief samengewerkt met het bedrijfsleven. Er wordt ingestoken op wat er voor beide partijen (bedrijf en jongere) qua winst te behalen valt, in plaats van wat het kost. Via deze weg ontstaat reële beeldvorming voor beide partijen, is het risico op mismatching kleiner en wordt de kans op verduurzaming groter.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

De aanpak sluit niet alleen meer passend aan bij de talenten van jongeren, maar is ook sneller: in plaats van twee/drie jaar begeleiding is het hele traject in één jaar afgerond. Het is bovendien aannemelijk dat minder hulpverlening/begeleiding (vanuit de Jeugdwet en/of Wmo) nodig is als deze jongeren aan de slag gaan op een plek die bij ze past. Daarnaast neemt het aantal uitkeringen en ontwikkeldagbesteding (Participatiewet) naar verwachting af.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Er is gesproken met de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD). Bij gebleken succes zal 'Werken aan mijn toekomst' onderdeel gaan uitmaken van het reguliere aanbod van ontwikkelgerichte dagbesteding bij de SDD. Daarmee wordt de aanpak geborgd en krijgt het een structureel effect.

PILOT FLITS

- FLITS staat voor Flexibele Interventie Team in Samenwerking. Vijf specialistische zorgaanbieders met verschillende expertises (Enver, Yulius, ASVZ, de Viersprong en Eddee) vormen een integraal team naast het Sociaal Wijkteam.
- De pilot FLITS is gestart op 1 oktober 2020 en heeft een doorlooptijd van twee jaar.
- Het FLITS team wordt ingezet bij jeugdigen en gezinnen waarbij in de vraagverhelderingsfase van het Sociaal Wijkteam geconcludeerd wordt dat specialistische jeugdhulp noodzakelijk is. Het team werkt beschikkingsvrij.
- **Partners:** Enver (penvoerder en projectleiding), Yulius, ASVZ, de Viersprong (meewerkend inhoudelijk coördinator) en Eddee (kwartiermaker in de ontwerp- en uitrolfase).

Alle deelnemende organisaties, Stichting Jeugdteams ZHZ en de gemeente nemen deel aan een stuurgroep waar de voortgang wordt gemonitord en besluiten worden genomen voor eventuele bijstelling van het traject.

- **Financiën:** de totale kosten bedragen ca. €1.435.000.-. Dit is inclusief ontwikkel-, project- en monitoringskosten.

Wat houdt het project in?

Als in de vraagverhelderingsfase van het Sociaal Wijkteam de inschatting wordt gemaakt dat het gezin met een tijdelijk intensievere en integrale aanpak, binnen zes maanden, zelfstandig of met ondersteuning van het netwerk, Sociaal Wijkteam of lokale voorzieningen verder kan, wordt het FLITS team ingezet.

Maatwerk is het uitgangspunt, evenals samenwerking met alle betrokkenen rondom het gezin. Het Sociaal Wijkteam blijft dan ook nauw betrokken en zet gelijktijdig in op netwerkversterking en aanpak van problematiek op andere leefgebieden zoals schulden, huisvesting of ouderproblematiek. Het FLITS team en het Sociaal Wijkteam trekken samen op met het gezin. Door de snelle en intensieve inzet van meerdere uren hulpverlening per week kan er in een relatief korte tijd (max. 6 maanden) veel worden gerealiseerd dat bijdraagt aan een doorbraak in bestaande patronen.

In het FLITS team levert iedere organisatie vaste formatie zodat de samenwerking ook werkelijk 'een gezicht' heeft. Ook kan aanvullende expertise worden toegevoegd, afhankelijk van de vraag en situatie.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

De professionals van het FLITS team werken domein overstijgend en doordat zij snel, flexibel en intensief specialistische interventies in kunnen zetten, wordt voorkomen dat jongeren en hun gezin kostbare tijd verliezen door wachtlijsten en afstemming tussen zorgaanbieders. Er is één toegang tot meerdere zorgaanbieders die onderling en zonder beschikking de zorg organiseren, waardoor de bureaucratische beleving afneemt voor jeugdigen en hun gezin, maar ook voor de professionals van het Sociaal Wijkteam.

Een belangrijke doelstelling van FLITS is om kinderen in de eigen omgeving te ondersteunen en de veerkracht van de jeugdige en ouders te vergroten. Het uitgangspunt is om de situatie te normaliseren. FLITS is een tijdelijke en duidelijk afgebakende interventie. Door aan het begin fors te investeren, voorkomen we de toename of zelfs escalatie van problematiek. Er zal minder een beroep worden gedaan op zwaardere en ingrijpende vormen van specialistische hulp.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Een effectieve en efficiënte aanpak aan de voorkant zal moeten leiden tot een besparing aan de achterkant. Deze besparing zal echter niet direct zichtbaar zijn, omdat een FLITS traject een vrij forse investering vereist. Op de lange termijn verwachten we wel effect, omdat voorkomen wordt dat gezinnen herhaaldelijk of langdurig gebruik maken van specialistische zware zorg. Met de inzet van FLITS zal het aantal onder toezichtstellingen, uithuisplaatsingen, reclasseringsmaatregelen of opeenstapeling van zorgproducten worden teruggedrongen.

Wanneer je zes maanden jeugdhulp afzet tegen 2 of 5 jaar jeugdhulp in 18 levensjaren is duidelijk dat de inzet van FLITS een grote impact heeft.

PILOT Vervangende mantelzorg aan huis

- Vervangende mantelzorg aan huis is een vorm van respijtzorg waarbij mantelzorgtaken in de thuissituatie tijdelijk worden overgenomen.
- Er wordt eenvoudige ondersteuning geboden zoals persoonlijke verzorging, slaapdiensten, lichte huishoudelijke taken, boodschappen doen en gezelschap houden. Door deze taken tijdelijk over te nemen krijgt de mantelzorger de kans even op adem te komen of iets voor zichzelf te doen.
- Deelname aan de pilot is laagdrempelig en beschikkingsvrij. Mantelzorgers kunnen zich rechtstreeks aanmelden bij een van de twee zorgaanbieders die de vervangende mantelzorg aanbieden.
- De pilot is per 1 februari 2020 gestart en heeft een looptijd van 2 jaar.
- **Partners:** Zorgmies en De Mantelaar.
- **Financiën:** de totale kosten bedragen ca. € 320.000,-. Hiervan wordt € 100.000,- bekostigd vanuit het investeringsbudget. Het overige deel wordt bekostigd uit de reguliere middelen voor mantelzorg. Dit is inclusief ontwikkel-, project- en monitoringskosten.

Wat houdt het project in?

Vervangende mantelzorg aan huis is een vorm van respijtzorg waarbij de mantelzorgtaken in de thuissituatie tijdelijk worden overgenomen. Het doel is om de mantelzorger preventief te ondersteunen (om overbelasting te voorkomen) door vervangende mantelzorg te bieden in de thuissituatie. Vanuit de gemeente is er per jaar in totaal 48 uur aan vervangende zorg beschikbaar per mantelzorger. Indien een mantelzorger een aanvullende zorgverzekering heeft kan van daaruit ook ondersteuning worden ingekocht.

In de pilot wordt gewerkt met twee partijen die vervangende mantelzorg aanbieden: Zorgmies en De Mantelaar. Wanneer een mantelzorger gebruik wil maken van hun diensten kunnen zij direct met een aanbieder contact opnemen. Deze helpt de mantelzorger vervolgens uit te zoeken welke ondersteuning nodig is, in welke mate en hoe de financiering wordt geregeld.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

De pilot biedt laagdrempelig en beschikingsvrij preventieve ondersteuning aan. Er wordt ingezet op tijdige, passende en betaalbare ondersteuning. We verwachten dat de zwaardere ondersteuning afneemt en de lichtere, goedkopere ondersteuning die in de pilot wordt geboden toeneemt.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Indien uit de evaluatie van de pilot blijkt dat de beoogde effecten worden behaald, zetten we het aanbod structureel voort. De structurele kosten van het nieuwe aanbod zullen worden betaald uit de reguliere middelen voor mantelzorg.

AANPAK AANDACHTSHUISHOUDENS

- De aanpak 'Aandachtshuishoudens' kent drie actielijnen:
 1. de inzet van een sociaal pontonnier (sinds eind 2019) met mandaat en geleend gezag voor casuïstiek en systeem leren;
 2. de inzet van maatwerkplannen en leren werken vanuit de waardendriehoek¹ van Instituut Publieke Waarden (IPW);
 3. versterken van domein overstijgende/integrale samenwerking, met specifieke inzet op de samenwerking met zorgverzekeraar VGZ en GGZ Yulius.
- Vanuit partners in de stad hebben we, in één jaar tijd, ruim 85 casussen aangemeld gekregen voor deelname aan de aanpak Aandachtshuishoudens. Uit deze aanmeldingen blijkt dat met name professionals vastlopen in het bieden van zorg en/of ondersteuning aan multiprobleemgezinnen en daarbij dus het gezin vastloopt.
- Meer dan de helft van alle casussen wordt aangeleverd door het Sociaal Wijkteam. We hebben de inzet van de sociaal pontonnier daarom medio 2020 versterkt met een doorbraakteam bestaande uit zes doorbraakregisseurs en een gemeentelijke interventiespecialist.
- De aanpak zet in op maatwerk, het herkennen van patronen vanuit casuïstiek en het veranderen van regels en routine. Met het actie-onderzoek Maatwerk (ZonMW) hebben we bij 20 casussen de hele maatwerkroute doorlopen. Deze worden momenteel door IPW verder geanalyseerd.

De eerste signalen vanuit andere casuïstiek zijn opgepakt en uitgewerkt, waaronder briefadres, verwijzindex en huisvestingsproblematiek. Zo zijn er o.a. 10 extra woonruimtes voor kwetsbare jongeren gecreëerd door een samenwerking met Villex (leegstandbeheer) en Trivire.

- **Partners:** het sociaal wijkteam speelt een belangrijke rol binnen de aanpak aandachtshuishoudens. Daarnaast wordt intensief (bestuurlijk) samengewerkt met zorgverzekeraar VGZ en GGZ Yulius, waarbij we gezamenlijk werken aan een maatschappelijke businesscase. De gemeentelijke interventiespecialist sluit (op afroep) aan bij overleggen in het Veiligheidshuis.

Ook wordt er nauw samengewerkt met woningcorporaties en de PUV om te kijken naar het veel voorkomende huisvestingsvraagstuk. De eerste gesprekken met deurwaarders zijn gevoerd om waar mogelijk uithuiszettingen te voorkomen.

- **Financiën:** de sociaal pontonnier heeft € 600.000 (periode 2020-2021) tot haar beschikking als maatwerkbudget. Dit bedrag is geen onderdeel van het investeringsbudget maar door middel van de Kadernota vrijgemaakt. Voor 2022 is een bedrag van ca. € 400.000 beschikbaar voor investeringen op de aanpak Aandachtshuishoudens vanuit het investeringsbudget.

¹ Legitimiteit, Betrokkenheid en rendement; Mag het, draagt het bij aan de betrokkenheid van de inwoner én kunnen we met deze doorbraak maatschappelijke kosten voorkomen?

Wat houdt het project in?

De aanpak Aandachtshuishoudens werkt vanuit het perspectief van het gezin zelf. Vaak is er een gebrek aan bestaanszekerheid waar een doorbraak op nodig is. Ook het regievraagstuk en integrale samenwerking zien we bij multiprobleemgezinnen veel terugkomen. De expertise en het maatwerkbudget van de sociaal pontonnier wordt hier voor ingezet. In het eerste jaar heeft de sociaal pontonnier zich gericht op het creëren van bekendheid, draagvlak en samenwerking en om te experimenteren en ervaring op te doen. Vanaf 2021 gaan we ons binnen de aanpak richten op het structureren van werkprocessen en het opzetten van data-analyses.

Het doorbraakteam maakt gebruik van de doorbraakapp om, middels de doorbraakmethode van IPW, onderbouwde maatwerkplannen met kosten-batenanalyses te maken.² De doorbraakregisseurs dienen als cultuurdrager en vraagbaak van de doorbraakmethodiek.

Het idee is dat de sociaal pontonnier meer gaat fungeren in een opschaalmodel en (intern) aanspreekpunt is bij zeer complexe casuïstiek. We bereiden ons op deze manier voor op de aankomende wetswijziging aanpak multiproblematiek (Wams) per 2022 waarin regie en coördinatie bij multiproblematiek een verantwoordelijk wordt van het college.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbaardere zorg in Dordrecht?

Instituut Publieke Waarden heeft een bewezen businesscase voor gelegitimeerd maatwerk dat het goedkoper kan en dat mensen er beter van worden. Elk maatwerkplan wordt maatschappelijk gelegitimeerd door middel van een juridische toets, micro kosten-batenanalyse en bijdrage aan de kwaliteit van leven. De Aanpak Aandachtshuishoudens stoelt op deze methodiek. We voorkomen in veel gevallen erger, zoals bijvoorbeeld uithuiszettingen van gezinnen. Hiermee wordt intensievere zorg later voorkomen.

Uit de kosten-batenanalyses van het IPW blijken de grootste kostenbesparingen te vallen binnen de jeugdwet en daaropvolgend de WMO, zowel reële³ als directe⁴ besparing. Met het doorbraakteam maken we in 2021 minstens 60 kosten-batenanalyses. Hiermee kunnen we als gemeente Dordrecht ons eigen rendement van het maatwerk analyseren. Tevens zijn we in samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid een experimenteel project gestart met onderzoeksbureau C6Volg om ook de daadwerkelijke kosten van deze 1% duurste gezinnen te monitoren en kostenanalyses te maken.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Met de inzet van de sociaal pontonnier en de gemeentelijke interventiespecialist zorgen we als gemeente voor professionele tegenkracht en kunnen we met de partners uit de stad beter het goede gesprek voeren vanuit voorbeelden. We borgen de aanpak op verschillende manieren:

- We sluiten aan bij het nationaal programma doorbraakmethode vanuit het Rijk⁵.
- De doorbraakregisseurs zijn getraind in de doorbraakmethode. Dit sluit aan bij de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam.

² We sluiten hiermee aan bij het Rijk gesubsidieerde Nationaal Doorbraakprogramma.

³ Voor de jeugdwet gemiddeld per casus aan reële kosten €10.978,- en Wmo €9358,- op basis van 250 casussen van het IPW. Bron: Opschaling Doorbraakmethode, plan van aanpak nationaal doorbraakprogramma

⁴ Wat directe kosten betreft dit €1725,- voor jeugdwet en €3548,- voor Wmo.

⁵ www.doorbraakmethode.nl

- Het doorbraakteam heeft een netwerk van doorbraakambassadeurs opgebouwd bij verschillende organisaties, zoals woningcorporaties, GGZ Yulius, Sociale Dienst Drechtsteden, deurwaarders. Deze ambassadeurs geven zich rekenschap van andere problemen in huishoudens, en betrekken dat in hun eigen rol en werkzaamheden.
- Binnen de gemeente hebben we een team overstijgend overleg opgezet waarin de sociaal pontonnier knelpunten agendeert en signaleert om op systeemniveau te leren en indien nodig regels en routine te wijzigen.
- Samen met team Openbare Orde & Veiligheid is er een piketdienst opgericht en gestart om bij crisissituaties van zowel veiligheid als zorg een aanspreekpunt te hebben binnen de gemeente.

VERSTERKING PEDAGOGISCHE BASIS

PILOT JUNIOR LIFE SKILLS OP SCHOOL

- In het schooljaar 2020/2021 is de pilot 'junior life skills' gestart op twee basisscholen in Dordrecht. De pilot loopt tot en met schooljaar 2021/2022.
- Met preventieve, positieve en sportieve aandacht wordt in de pilot ingezet op de cognitieve én emotionele ontwikkeling van kinderen. Sport wordt als middel ingezet om met kinderen in contact te komen, signalen op te vangen (en hierop te acteren) en met een andere bril naar het gedrag van kinderen te kijken.
- In de pilot wordt vindplaatsgericht en laagdrempelig gewerkt aan vroegsignalering en normaliseren.
- **Partners:** Dordt sportcoaches, Ouder-Kind-coaches van het Sociaal Wijkteam, basisschool De Ikra en basisschool De Mondriaan.
- **Financiën:** de kosten voor de pilot bedragen € 60.000, waarvan € 40.000 wordt bekostigd uit het investeringsbudget sociaal domein. Het resterende bedrag wordt bekostigd uit de Brede impuls combinatiefunctionarissen (Sport).

Wat houdt het project in?

Kinderen die opgroeien in armoede en in een eenoudergezin hebben een grotere kans om later in de jeugdhulp terecht te komen. Bij de keuze voor de deelnemende basisscholen hebben we hier rekening mee gehouden. Bij zowel De Ikra als De Mondriaan voldoet de meerderheid van de kinderen aan bovengenoemde criteria.

In de pilot krijgen alle kinderen in groep 3 van beide scholen één uur per week beweegles (aanvullend op het reguliere schoolprogramma) van twee Dordt sportcoaches. Zij gaan met de kinderen aan de slag om de ontwikkelvaardigheden (life skills) van de kinderen een positieve impuls te geven. Daarnaast besteden zij aandacht aan talentontwikkeling, gedrag en gezondheid. Denk aan voorlichting over gezonde voeding en weerbaarheidstrainingen.

De Dordt sportcoaches werken nauw samen met de groepsleerkrachten, intern begeleiders en de Ouder-Kind coaches op de scholen (ook voor pedagogische ondersteuning). Ze volgen gezamenlijk trainingen en hebben intervisiemomenten. De sportcoaches houden de ontwikkeling van de kinderen in de gaten en schalen, indien nodig, op. Ook ouders worden betrokken bij activiteiten en de voortgang. Na twee jaar vindt er een feestelijke afsluiting plaats, waarbij kinderen (en hun ouders) gestimuleerd en gefaciliteerd worden om te gaan/blijven sporten.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

Alle kinderen in groep 3 doen mee aan de beweegles, waardoor niemand 'een stempel' krijgt. Signaleren in de cognitieve en emotionele ontwikkeling van kinderen worden vroegtijdig opgespoord en, indien mogelijk, direct opgepakt door de Dordt sportcoach, in combinatie met de groepsleerkracht, intern begeleider en/of Ouder-Kind coach. Wanneer meer ondersteuning nodig is, wordt het Sociaal Wijkteam en/of het samenwerkingsverband Passend Onderwijs ingeschakeld.

Door vroegsignalering en de inzet van lichte ondersteuning op school voorkomen we dat problemen ontstaan of groter worden, waardoor de inzet van zwaardere zorg minder vaak noodzakelijk is.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

De ontwikkeling en voortgang van alle kinderen wordt door de Dordt sportcoaches gemonitord in een speciaal ontwikkelde app, die voldoet aan de AVG richtlijnen. De pilot wordt gedurende de looptijd kwantitatief en kwalitatief geëvalueerd. Bij succes breiden we de pilot uit naar hogere groepen en andere scholen en zal Junior life skills geïntegreerd worden in het reguliere schoolprogramma.

JONGERENWERK OP SCHOOL

- Het project 'jongerenwerk op school' is gestart op 1 oktober 2020 en loopt tot eind 2022.
- Het project richt zich op de preventieve inzet van jongerenwerk op scholen en de rol van jongerenwerk in het normaliseren en afschalen van jeugdhulp. Dit betekent een nieuwe rol voor de jongerenwerkers: naast presentie op straat en online, ook presentie op scholen.
- **Partners:** de uitvoering van het project is belegd bij R-Newt (onderdeel van Contour de Twern), de uitvoerder van het jongerenwerk in de gemeente Dordrecht. Alle scholen in Dordrecht zijn betrokken.
- **Financiën:** de totale kosten bedragen € 1.399.100 (periode 2020-2022). Hiervan wordt 625.000 euro gefinancierd vanuit het investeringsplan sociaal domein. Het overige deel wordt betaald vanuit de lokale impuls jeugd.

Wat houdt het project in?

Het project 'Jongerenwerk op school' past verschillende niveaus van preventie toe:

- Iedereen wordt gezien (universele preventie): extra inzet op en rondom school, binnen en buiten schooltijden (PO, VO en MBO), waaronder aansluiting op de sociale events van scholen.
- Versterken van survival skills en talent (selectieve preventie): investeren in programma's buiten en (in afstemming) binnen school voor specifieke groepen jongeren die gemotiveerd worden om vanuit hun talent hun vaardigheden en kennis te verbeteren, te vergroten en dit te waarderen.
- Versterken van handelingsrepertoire jongeren en ouders (individuele preventie): individuele trajecten met jongeren, naast school of onder schooltijd, gericht op talentontwikkeling en toekomstperspectief.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

Sneller: door de presentie van jongerenwerk op ongeveer 55 scholen in Dordrecht zijn jongeren vroegtijdig in beeld en is het mogelijk om tijdig te signaleren of er ondersteuning nodig is. Bovendien zijn jongeren ook qua leeftijd eerder in beeld, omdat het voorstel zich ook richt op jongeren tussen 8 en 15 jaar.

Passender: het talentgericht werken van jongerenwerk draagt bij aan het voorkomen van inzet van jeugdhulp. Daarnaast speelt jongerenwerk een rol in het normaliseren of afschalen van jeugdhulp.

Betaalbaarder: de landelijke maatschappelijke businesscase laat zien dat de inzet van jongerenwerk de kosten van jeugdzorg met 1/3 vermindert. Het maximale besparingspotentieel van het huidige jongerenwerk in heel Nederland wordt op 45 miljoen euro geschat. Tijdens de uitvoering van het project 'Jongerenwerk op school' zetten we stevig in op monitoring en effectmeting, zodat we het besparingspotentieel voor de gemeente Dordrecht kunnen berekenen.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

De basissubsidie Jongerenwerk en het project Jongerenwerk op school zullen door R-Newt met elkaar verbonden worden, zodat opgedane ervaringen ook worden meegenomen in de reguliere werkzaamheden.

BESTRIJDING EENZAAMHEID EN SOCIAAL ISOLEMENT

- We willen dat elke inwoner zich thuis voelt in zijn of haar eigen wijk. Dat men elkaar kent en naar elkaar om ziet. We willen voorkomen dat inwoners zich eenzaam voelen en de verbinding met de wijk kwijtraken.
- Voor het project 'Ontmoeting in de wijk' is een analyse per wijk gemaakt waarin is bekeken welke ontmoetingsplekken er per wijk momenteel zijn. Dit is afgezet tegen de behoeften die in de wijk leven. Uit deze analyse zijn drie wijken naar voren gekomen waar op korte termijn meer nodig is: Sterrenburg, Stadspolders en Crabbehof-Zuidhoven.
- Op basis van de analyse werken we momenteel aan een uitvoeringsprogramma om ontmoeting per wijk passend vorm te geven en te faciliteren. In het voorjaar van 2021 zullen we het uitvoeringsprogramma met de gemeenteraad delen.
- **Partners:** Buurtwerk (ContourdeTwern/MEE), Bibliotheek AanZet, partners in de wijken.
- **Financiën:** om de plannen in dit project te kunnen uitvoeren en zorgvuldig te kunnen borgen voor de toekomst zullen zowel incidentele investeringen als structurele kosten moeten worden gemaakt. Op dit moment onderzoeken we wat deze kosten precies zijn. Binnen het investeringsbudget sociaal domein is € 200.000 begroot.

Wat houdt het project in?

We versterken de sociale cohesie in de wijk door ontmoeting te stimuleren en faciliteren, zodat inwoners verbinding met de wijk voelen en zich minder eenzaam voelen.

Hoe draagt dit project bij aan snellere, passendere en betaalbare zorg in Dordrecht?

Het project is gericht op preventie. Door in iedere wijk laagdrempelige, betekenisvolle ontmoetingen te faciliteren en stimuleren dragen we bij aan het verstevigen van de sociale cohesie in een wijk. Een goede sociale cohesie draagt bij aan het voorkomen van eenzaamheid en sociaal isolement. Het stelt mensen in staat om naar elkaar om te zien en elkaar te helpen waar dit nodig is. Hierdoor zullen mensen eerder en passender geholpen worden vanuit hun sociale omgeving. Naar verwachting zal hierdoor het aantal professionele (en duurdere) trajecten voor eenzame inwoners afnemen.

Op welke wijze is geborgd dat de incidentele investering een structureel effect heeft?

Dit volgt met het uitvoeringsprogramma.